

AHOT

Seminaari 31.10.2012

Elisa Rantanen

Tampereen teknillinen yliopisto

Taustaa

- ”*Opiskelija saa tutkintoa suorittaessaan yliopiston päätöksen mukaisesti lukea hyväkseen muussa kotimaisessa tai ulkomaisessa korkeakoulussa taikka muussa oppilaitoksessa suorittamiaan opintoja sekä korvata tutkintoon kuuluvia opintoja muilla samantasoisilla opinnoilla. Opiskelija saa yliopiston päätöksen mukaisesti lukea hyväkseen sekä korvata tutkintoon kuuluvia opintoja myös muulla tavoin osoitetulla osaamisella.*” (Yliopistolaki 558/2009, 44§)

Periaatteet hankkeen taustalla

- Euroopan laajuiset joustavat käytännöt, joiden myötä kaikki oppiminen tulisi hyödynnetyksi (formaali, non-formaali ja informaali oppiminen)
- Johdonmukainen, yhtenäinen ja tasa-arvoinen käsittely
- Win-win: hyöty opiskelijalle, korkeakoululle, työnantajalle ja yhteiskunnan eri tahoille
- Osaaminen tärkeää, ei se missä opittu

Termistö (TTY)

- Sisällyttäminen=muualla suoritettuja opintoja tai muuta osaamista liitetään osaksi tutkintoa
- Korvaaminen=tutkintovaatimukseen kuuluvia opintoja korvataan muualla suoritetuilla opinnoilla tai muulla osaamisella
- Formaali osaaminen=muodollisen koulutuksen kautta hankittua osaamista
- Non-formaali osaaminen= ei muodollisen koulutuksen kautta hankittua osaamista esim. työväenopisto, kansanopisto
- Informaali osaaminen=arkioppimiseen, työkokemukseen tai vapaa-aikaan liittyvää osaamista
- Näyttö=esim. kirjallinen tai suullinen tentti, työnäyte, portfolio

Koulutusala-kohtaisten työryhmien suosituksia

AHOT	Tekniikka	Kauppätieteet	Luonnontieteet	Kieli/viestintä
Suoritusmerkintöjen yhteismitallistaminen	X		X (suoritus siirtyy sellaisenaan!!)	
Arvosana-asteikko	X			
AHOToitujen opintopisteiden maksimiraja	X	X (ei rajaa)		
Hyväksiluku ensisijaisesti tutkintoon kuuluviin opintoihin	X			
Opintojakson kokonaan tai osittain korvaaminen	X			
AHOT koskee kaikkia opintoja, myös opinnäytteitä		X	X	X (kieliopinnot)
Osaamistavoitteet opintojaksotasolla yhtenäisemmiksi, yhteiset termit	X			
Osaamistavoitekuvaukset tasoille 1-3-5	X	X (kaikki tasot)	X	
Osaamistavoitekuvaukset konkreettisemmaksi	X	X	X	
Työssä hankittuun osaamiseen osaamistodistus	X		X	
Ytimessä osaamistavoitekuvaukset	X		X	
Kuvaus: tunnistaa, osaa selittää, osaa soveltaa, osaa analysoida, osaa luoda			X	
Lista / kuvaukset opintojen keskeisistä sisällöistä			X	
ECTS-opinnot opintoihin suoraan tai tunnistamisen kautta	X		X	
Vastuuhenkilöiden nimeäminen korkeakoulutasolla	X			X (opettajat)
AHOTointi toteutetaan keskitetysti			X	
AHOTointi mahdollisimman nopeasti			X	
Korkeakoulun tiedotusvastuu AHOT-mahdollisuuksista		X	X	
AHOT-prosessin dokumentointi, opiskelijan oikeusturvan huomiointi		X	X	
Osaamisen vanheneminen arvioitava			X	X
Valtakunnallisia testejä / näyttöjä (kansallinen ryhmä arvioi)			X	
Kustannustehokas prosessi		X		
Toisten korkeakoulujen suoritusten arvostaminen	X	X		X

Kommentteja yliopiston näkökulmasta

- Asia tärkeä
- Yleisiä periaatteita:
 - Toisen korkeakoulun suoritusten arvostaminen
 - Yksilön osaamisen arvostaminen

- Kuinka pitkälle halutaan mennä?

Kommentteja yliopiston näkökulmasta

- Yhteismitalliset suoritusmerkinnät
 - Kuinka pitkälle yhteismitalliset, riittäisikö:
 - Tieto opinto-otteelle ja todistukselle siitä, mitkä suoritukset ovat AHOTOitu
 - Alkuperäisen suorituspaikan näkyminen
 - Eroteltava ulkomailla suoritettut opinnot (tilastointi)
 - Miten huomioidaan osasuoritusmerkinnöissä?
- Ehdotus, että suoritus siirtyy sellaisenaan alkuperäisellä tunnuksella
 - Soveltuuko kaikkiin tilanteisiin? Informaali/non-formaali oppiminen, sisällyttäminen
 - Vaatii työtä opintosuoritusten kansalliselle / kansainväliselle näkyvyydelle (osaamistavoitteiden näkyminen pitkälle historiaan eri kielillä)
 - Vaatii tietojärjestelmäkehitystä (HOPS, rekisterit, opintotarjonta)

Kommentteja yliopiston näkökulmasta

- Hyväksiluku ensisijaisesti tutkintoon kuuluviin opintoihin (muut kuin vapaasti valittavat), AHOToiduille opintopisteille maksimiraja tutkintoon ja toisten korkeakoulujen suoritusten arvostaminen
 - Ensisijaisena korvaavuus, toisena sisällyttäminen
 - Huomioitava, että korkeakoulu vastaa myöntämästään tutkinnosta. Laadunvarmistuksen kannalta oleellista, että se tuntee riittävässä määrin tutkinnon sisällön.
 - näytön vastaanottamisesta (erityisesti korvaavuustilanteessa) vastuun oltava todistuksen antavalla korkeakoululla ja kurssin riittävästi tuntevalla henkilöllä
 - Missä vaiheessa näyttö? Kurssisuorituksen yhteydessä (esim. normaali tentti) vai etukäteen?
 - Onko mietitty muita rajoituksia? Voiko saman opintosuorituksen sisällyttää vaikka kolmeen tutkintoon?
 - Opinnäytetyön AHOTointi?

Kommentteja yliopiston näkökulmasta

- Osaamistavoitteet avainasemassa. Toiveissa yhtenäisemmät sekä konkreettisemmat osaamistavoitekuvaukset, yhtenäiset termit sekä kuvaukset tasoille 1-3-5
 - Hienoja tavoitteita, vaatii paljon työtä, kuka valvoo?
 - Kuinka paljon informaatiota opintojaksosta tarjotaan esim. oppaassa tai nettisivulla? Mikä on liikaa tietoa?
 - Konkretia osaamistavoitteissa: mikä on riittävä konkretian taso, usein teoreettisissa yliopisto-opinnoissa? Riittääkö ”osaa selittää”, ”osaa analysoida”, ”osaa luoda”?
 - Onko osaa luoda aina korkein osaamisen taso? Voi osata rakentaa talon, mutta ei silti osaa analysoida kaikkia mahdollisia ongelmia / riskejä? Miten seurataan?

Kommentteja yliopiston näkökulmasta

- Työssä hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen, osaamistodistukset, muun osaamisen näyttömenettelyt
 - Mitä vaatimuksia työtodistukselta, osaamistodistukselta? (vastaavuus osaamistavoitteisiin, termistö)
 - Pitääkö ymmärtää pyytää osaamistodistus kaiken varalta, jos joskus lähtee opiskelemaan?

Kommentteja yliopiston näkökulmasta

- Tavoitteena prosessin selkeys ja kustannustehokkuus
 - Kuka vastaa hyväksyttämistä?
 - Riippuu korvataanko vai sisällytetäänkö
 - Korkeakoulun hallinnollinen vastuuhenkilö? Kansallisesti keskitetty/näyttömessut? Korkeakoulun pätevät ammattialahenkilöt?
 - AHOTointi mahdollisimman nopeasti
 - Arviointi normaalien suoritusten yhteydessä helpointa ja kustannustehokkainta (korvaaminen)
 - Sisällyttämisessä HOPS-työn yhteydessä
 - Suorituksen, taidon, osaamisen vanhentuminen
 - Haastaa prosessia, pitääkö olla määritetty etukäteen?
 - Voidaanko asettaa aikarajoja? Esim. tutkinnon suoritus aika

Pohdintaa?

- Informaalin osaamisen AHOTointi
 - Korvaaminen ok (esim. yhdistystoiminnasta suoritusmerkintä tietyltä kurssilta), sisällyttäminen haastavaa
- Johtaako yhä enemmän tutkintokeskeiseen osaamisajatteluun? -> Tutkinnon inflaatio?
- Miten pidetään kaikki langat käsissä?
- Miten prosessista saadaan sujuva, henkilöstöä kuormittava
 - 20 % opiskelijoista vie 80 % työajasta
 - Miten pysytään kärryillä jatkuvissa uudistuksissa? Päivittämisen määrä huima.

